

Korduskasutus- süsteemide ökonoomika

Uurimus sellest, mis on vajalik
majanduslikult elujõulise
korduskasutuspakendite süsteemi
teostamiseks

Kokkuvõte
Juuni 2023

Tunnustused

Käesolev raport on Zero Waste Europe'i ja Searious Businessi teadmuspartnerluse ühistulemus.

Tahaksime tänada kõiki partnereid ja osapooli, kes on andmeid esitades, eeldusi valideerides ja käesoleva töö arendamiseks juhiseid andes sellele tööle oma panuse andnud.

Selle aruande loomisel on meie eesmärgiks olnud kõrgekvaliteediline ja sõltumatu lõpptulemus. Loodame, et meie töö toob kaasa konstruktiivse dialoogi, annab uusi ideid või asjakohaseid andmeid.

Kokkuvõte

Nüüdseks on laialdaselt aru saadud, et peame kiirelt asuma vähendama plastitoodetest tulenevat reostust. Nagu ka tõsiasi, et me ei saa jätkata senist ressursside lineaarset kasutamist.

Ringmajanduse põhimõtete rakendamine ei aitaks Euroopat mitte ainult keskkonnavalaselt ja sotsiaalselt, vaid genereeriks aastaks 2030 ka 1,8 triljonit eurot majanduslikku kasu.¹ Ümbertöötlemine üksi ei suudaks iialgi vähendada piirideta plastitoodangut, mis peaks aastaks 2050 kolmekordistuma. Lahendust peavad keskenduma probleemiallikast ülesvoolu – tootmisele.

Tootmisest kõrvaldamise järel on suurim potentsiaal plasti tootmise vähendamiseks laialdasel korduskasutuspakendite kasutusele võtmisel. Sama lähenemist kannab ka hiljutine muutus Euroopa Liidu pakendite ja pakendijäätmete määruse (PPWR) ja ÜRO ülemaailmse plastileppe seadusandlikus fookuses lõpetada plastireostus. Korduskasutatavate pakendite populaarsus kasvab ka ettevõtete seas, keda survestavad ühelt poolt peatselt vastuvõetavad regulatsioonid ja teiselt poolt plasti liigkasutamise pärast üha enam muretsevad tarbijad.

Mitmed kaubamärgid ja äriliidud on aga korduskasutatavate pakendite kasutuselevõtu suhtes jätkuvalt kahtleval seisukohal, olles skeptilised keskkonnamõtjude hindamiste, klientide positiivse suhtumise ja käitumise muutuse osas ning kartes suuri investeerimis- ja käitluskulusid. Samas, kui mitmed sõltumatud olelusringi hindamised (LCA) on tõendanud korduskasutuse eeliseid ühekordsete plastipakendite ees ja mitmed uuringud demonstreerivad klientide valmisolekut, eksisteerib skaleeritud ja optimeeritud korduskasutussüsteemide kulude ja tulude analüüsimises lõhe.

¹ Allikas:

www.mckinsey.com/-/media/McKinsey/Business%20Functions/Sustainability/Our%20Insights/Europes%20circular%20economy%20opportunity/Europes%20circulareconomy%20opportunity.ashx

Uurimus tuvastab järgmised parameetrid majanduslikult elujõulise korduskasutussüsteemi toimivuse otsustamisel:

Arvestades korduskasutuspakendite suhteliselt algstaadiumit, on seda raske võrrelda täielikult optimeeritud ühekordse kasutamise süsteemiga. Sel põhjusel on 100% korduskasutussüsteemi kasumlikkust võrreldud 100% ühekordse kasutamise süsteemiga ja on määratletud, millised lävendid peavad olema saavutatud, et tagada kõigi osapoolte kasumlikkus.

Uurimus uurib 3 pakendikategooriat avatud süsteemis (seega mitte ainult ühes asukohas) Hispaanias kui arhetüüpses riigis: 1) kaasa ostetava toidu toidupakendid, 2) teisesed transpordipakendid, ja 3) joogipudelid. Majanduslikku elujõulisust on analüüsitud korduskasutussüsteemide pakkuja investeeringu tasuvuse alusel ja ühekordselt kasutatava plastpakendi vs korduskasutuspakendi pakendi koondkulude võrdluses süsteemi kasutajale.

1. Esimese pakendikategooria – kaasa ostetava toidu pakendid – puhul leiab uurimus, et korduskasutusnõud on kasutajatele kasulikumad ja süsteemipakkujate investeering võib end ära tasuda 3 kuni 4 aastaga.
2. Teisese transpordipakendi puhul võrdleb uurimus korduskasutatavaid ja ühekordselt kasutatavaid plastist suurkotte ehk nn bigbage. Meie mudeliga saadud tulemused näitavad, et süsteemipakkuja investeeringu tasuvus saavutatakse 2 kuni 3 aastaga ning kasutaja kulutused on samasugused.
3. Viimase, kolmanda kategooria puhul, milleks on joogipudelid, leidis uurimus, et korduskasutatavad joogipudelid on ühekordselt kasutatavate pakenditega võrdluses kasutajale majanduslikult kasulikud. Süsteemipakkujad võivad saavutada investeeringu tasuvuse 5 kuni 6 aastaga.

Euroopa hiljutiste regulatiivsete arengute mõjul võivad korduskasutuspakendid muutuda veelgi tasuvamaks ja tagada investeeringute kiirema tasuvuse, kuna ühekordselt kasutatavate pakendite hind hakkab tõusma. Pakkudes kulude ja eeliste osas suuremat selgust soovib käesolev uurimus teavitada nii otsustetegijaid ettevõtetes kui poliitikakujundajaid tulevastes otsuste langetamistel, et korduskasutuse toetamises ei ole vaja kahelda.

Me jõuame järeldusele, et isegi eraldi võetuna on kõigi kolme pakendiformaadi tasuvuspunkt kõigest mõni aastat. See kujutab endast arvestatavat ärilist ja poliitilist võimalust viia juba lähitulevikus kokku keskkonnakaalutlused ja majanduslik mõõde, millest võidaks kogu ühiskond tervikuna.

Searious Business on Hollandis asuv ettevõte, mille tegevuseesmärgiks on viia ookeani jõudva plasti kogus nullini. Nad aitavad plasti väärtusahelas asuvatel ettevõtetel hoida plast majanduses sees ja looduskeskkonnast väljas. Searious Business teostab regulaarselt sügavuti minevaid kulu-tulu analüüse üksikutele ettevõtetele või juhtumipõhiseid näiteid. Selle uurimuse jaoks on Searious Business valmistanud kõrgetasemelise ülevaate kolme plastpakendi juhtumi kuludest ja eelistest, võrreldes korduskasutatavaid plastid ühekordselt kasutatavate plastide võimalustega. www.seariousbusiness.com

Zero Waste Europe on Euroopa kogukondade, kohalike juhtide, ekspertide ja muutuste teostajate võrgustik, mis töötab selle nimel, et meie ühiskonnast jäätmed kaotada. Toetame kestlike süsteemide rakendamist ning inimeste ja ressursside vahelise suhte ümberkujundamist, et kiirendada õiglast üleminekut jäätmeteta majandamisele, mis on nii inimeste kui planeedi hüvanguks. www.zerowasteurope.eu

Zero Waste Europe tunnistas tänulikult Plastic Solutions Fundilt saadud rahalist abi. Täielik vastutus käesoleva materjali eest lasub autororganisatsioonidel. See ei pruugi ilmtingimata langeda kokku eelnimetatud rahastaja arvamusega. Rahastaja ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe mistahes kasutamise eest.

Käesolev raport on saanud rahastust Euroopa Liidu Horizon 2020 uurimis- ja innovatsiooniprogrammist toetuslepingu nr 101059923 alusel.

Autorid: Willemijn Peeters, Rosemaire Wuite, Anna-Lena Henke (Searious Business)

Toimetajad: Nathan Dufour, Joan Marc Simon, Ana Oliveira (Zero Waste Europe)

Kuupäev: Juuni 2023

Üldine teave: hello@zerowasteeurope.eu

Meedia: news@zerowasteeurope.eu

Linnadega seotud teemad: cities@zerowasteeurope.eu

zerowasteeurope.eu

www.zerowastecities.eu

www.missionzeroacademy.eu

